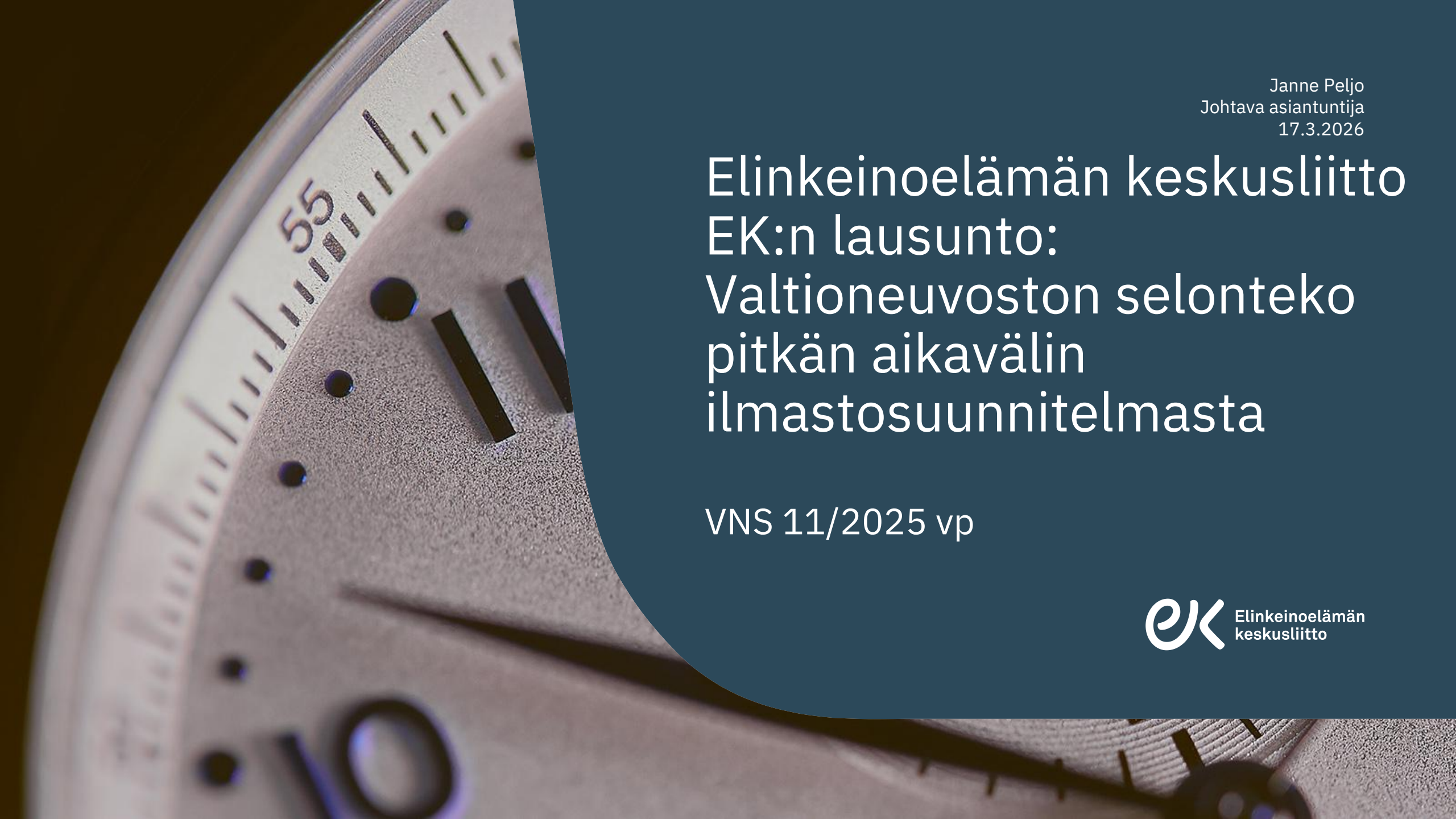

Janne Peljo
Johtava asiantuntija
17.3.2026

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto: Valtioneuvoston selonteko pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

VNS 11/2025 vp

Elinkeinoelämän keskusliitto

Suomi kulkee kohti hiilineutraaliutta, mutta kehityksen ja investointien vauhdittamiseksi tarvitaan ennustettavaa politiikkaympäristöä sekä kannusteita

1 Elinkeinoelämä on sitoutunut kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin, niin EU:ssa kuin kotimaassa. Edelläkävijyys energiamurroksessa on Suomen taloudelle suuri kasvumahdollisuus.

2 EK pitää lupaavana, että lähes kaikissa skenaariossa pystytään saavuttamaan ilmastolain kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen vähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050. Osin skenaariot jopa konservatiivisia, mutta toimia investointien vauhdittamiseksi tarvitaan.

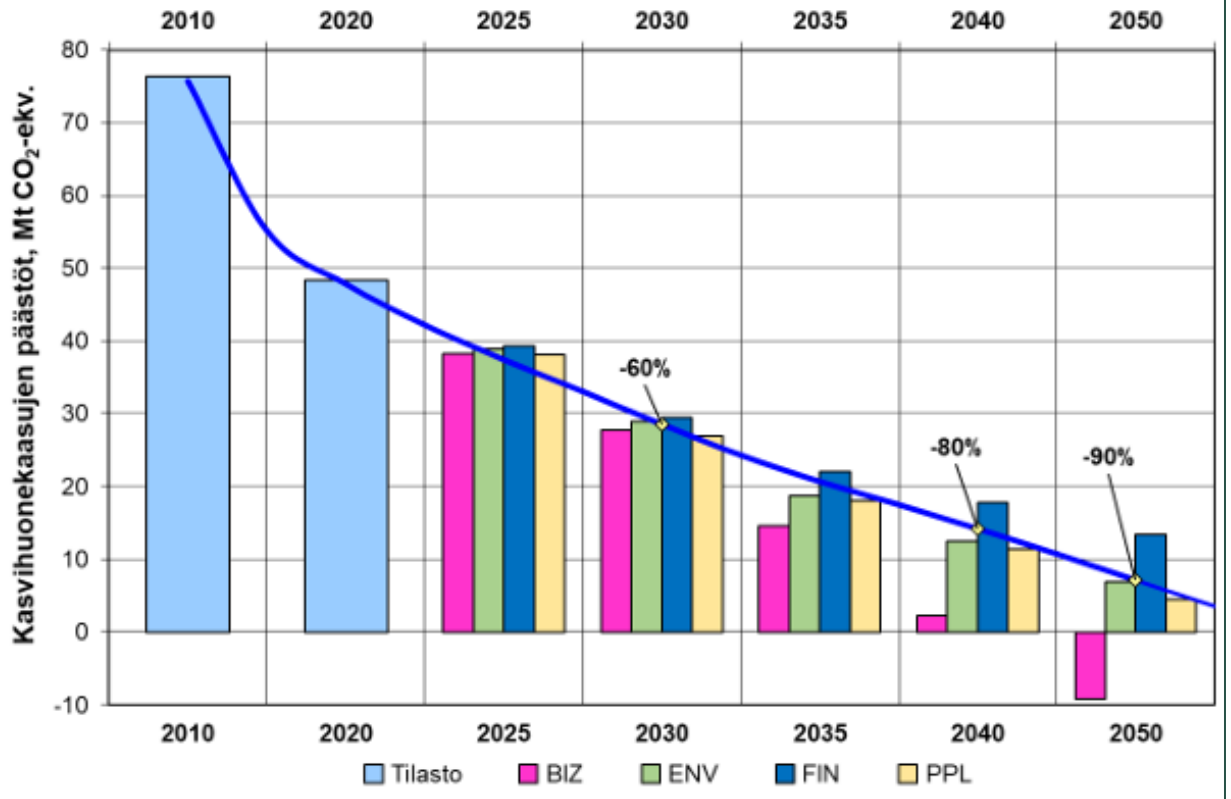
3 Suomi on skenaarioiden mukaan kuitenkin jäämässä hiilineutraaliustavoitteesta 2035. EK esittääkin vakavan huolen maankäyttösektorin päästökehityksestä, ja painottaa hallituksen vastuuta asiaan reagoinnissa.

4 Tavoitteeseen liikenteen päästöttömyydestä vuonna 2045 ei päästä missään skenaariossa. Liikenteen päästöjen vähentämistä täytyy vauhdittaa tukitoimenpitein pitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnittelussa.

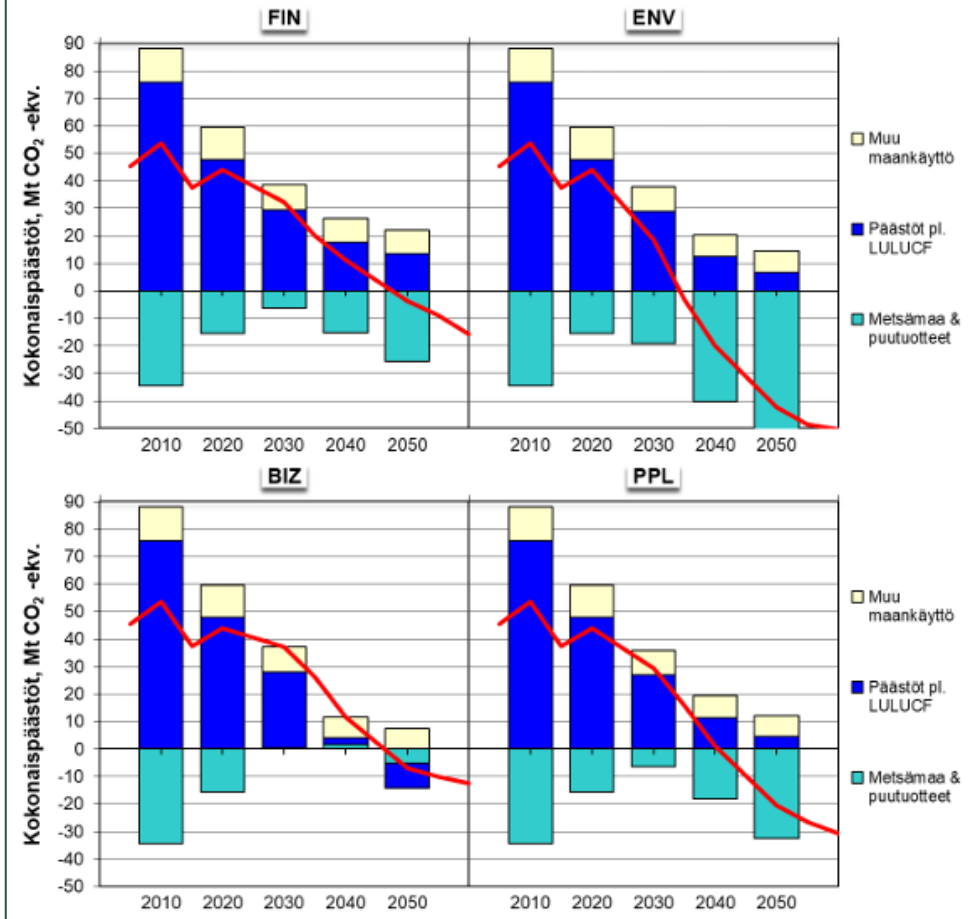
5 Päästöjä täytyy vähentää kustannustehokkaasti, teknologianeutraalisti ja kaikilla sektoreilla. Skenaarioissa maatalouden sekä maankäyttösektorin rooli korostuvat, kun päästöt laskevat muilla sektoreilla.

+1 Harmi, että energia- ja ilmastostrategia ei ollut valmiina PITKO:n laadinnassa. Suunnitelmassa olisi päästövaikutusten lisäksi tärkeää pystyä arvioimaan vaikutuksia kansantalouteen.

Päästövähennystavoitteisiin päästään, mutta hiilineutraaliustavoite edellyttää lisätoimia

Kuva 3. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen kehitys LTS-skenaarioissa 2000–2055 (Mt CO_2-ekv.).

Kuva 7. Kasvihuonekaasupäästöjen kokonaistaseen kehitys ml. LULUCF-sektori (Mt CO_2-ekv.).

Keskeisiä nostoja: Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

- WEM-skenaarion **arviot päästökehityksestä ovat konservatiivisia**, WAM-skenaario lienee lähempänä tulevaa päästökehitystä. Päästökauppasektorin skenaarioita voi pitää konservatiivisina, etenkin mikäli puhtaan siirtymän investoinnit Suomessa kehittyvät positiivisesti. Tätä on syytä politiikkatoimin tavoitella.
- Lupaavaa, että melkein kaikissa skenaariossa **pystytään saavuttamaan ilmastolain mukaiset kokonaispäästöjen vähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050.**
- **EK esittää painokkaan huolen, että Suomi on skenaarioiden mukaan jäämässä hiilineutraaliustavoitteesta 2035.** EK painottaa, että vihreä siirtymä on Suomen talouskasvun merkittävimpiä mahdollisuuksia tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Se edellyttää, että yrityksille kyetään tarjoamaan ennakoitava ja johdonmukainen investointinäkymä yli hallituskausien. On sekä ilmaston että talouden etu, että Suomi pitää kiinni ilmastolaista ja sen hiilineutraalisuustavoitteesta vuodelle 2035.
- Hyvä, että ilmastonmuutokseen sopeutuminen on huomioitu skenaarioissa, joskin vain epäsuorasti. PITKO-suunnitteluhorisontissa tarve ilmastonmuutoksen sopeutumistoimiin kasvaa, ja tähän tulee ennakoivasti kiinnittää huomiota.

Keskeisiä nostoja: Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

- **Fossiilittoman liikenteen tiekartassa asetettuun tavoitteeseen liikenteen päästöttömyydestä vuonna 2045 ei kotimaan liikenteen osalta päästä missään skenaariossa.** Liikenteen päästöjen vähentämisen vauhdittamiseen tukitoimenpitein on syytä varautua pitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnittelussa, liikenteen ja logistiikan kilpailukyvystä ja kotitalouksien ostovoimasta huolehtien.
- Ennakoitu kehitys maatalouden päästöissä on kovin vaatimatonta. Tähän tulee ilmastopolitiikan suunnittelussa kiinnittää painokkaammin huomiota. **Tärkeää on, että päästöjä vähennetään kustannustehokkaasti ja kaikilla sektoreilla.**
- Harmi, että skenaarioiden laadinnassa ei ole löydetty keinoja saavuttaa suurempia päästövähennyksiä maataloussektorilla. **Maatalouden päästöt muodostavat skenaarioissa 2035 eteenpäin jo lähes tai yli puolet Suomen taakanjakosektorin päästöistä ja lähes tai yli kolmanneksen koko Suomen päästöistä**. Tämä korostaa tarvetta löytää päästövähennyksiin kustannustehokkaita päästövähennyksiä maataloussektorilla, huoltovarmuudesta, ruokaturvasta ja kotimaisesta ruuantuotannosta huolehtien.

Keskeisiä nostoja: Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

- Skenaariot osoittavat selkeästi, että **Suomen ilmastopolitiikan lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin haasteet liittyvät erityisesti maankäyttösektorin päästökehitykseen**. EK esittää vakavan huolen maankäyttösektorin päästökehityksestä, ja painottaa hallituksen vastuuta asiaan reagoinnissa. Maankäyttösektorin vajetta ei voi siirtää taakanjakosektorille.
- Maankäyttösektorilla on erityisesti syytä etsiä toimenpiteitä, joilla luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vahvistamista sekä päästöjen vähentämistä pystytään edistämään samanaikaisesti ja kustannustehokkaasti.
- Energiajärjestelmässä sähköistyminen yli sektoreiden on tulevaisuudessa todennäköinen kehityssuunta, ja lisääntyvä sähkön tarve yhteiskunnassa katetaan pääosin tuuli-, aurinko- ja ydinvoiman tuotantoa lisäämällä. Olennainen tekijä sähköistymisen mahdollistajana on siirtoinfrastruktuurin kehitys, mikä on energiajärjestelmän kuvauksessa sivuutettu.
- Rakennuskannan päästökehityksen kannalta olennaista on yhdyskuntarakenteen kehittyminen, ja sen lisäksi kiinteistöjen lämmitysratkaisujen ja kaukolämmön päästöjen kehitys. Rakennussektorin omassa vähähiilitiekartassa alan päästöt laskevat PITKO:ssa esitettyjä LTS-skenaarioita enemmän, joten niitä on syytä pitää konservatiivisina.

Vihreissä investoinneissa on orastamassa Suomelle uusi kasvuvaihe

1. **2025 oli ennätyksellinen investointivuosi** – vihreän siirtymän investointeja valmistui ainakin yli 8 miljardin euron edestä. Investointien houkuttelun lisäksi **tärkeää panostaa Suomen hiilikädenjäljen kasvuun**.
2. Hankekanta kasvaa ja kypsyy vauhdilla, mutta toimintaympäristön houkuttelevuuteen ja ennakoitavuuteen on syytä kiinnittää huomiota. **Investoinnit tarvitsevat pitkäjänteiset puitteet, kotimaassa ja EU:ssa.**
3. Keskeinen kysymys on, saadaanko Suomeen sähköä käyttäviä investointeja ja korkean jalostusarvon teollisuutta. **Puhtaan siirtymän verokannustin ja suora tuki sekä luvitusreformi hyviä kotimaisia toimia.**
4. Maankäyttösektorin nielun hupeneminen muodostaa haasteen Suomen ilmastopolitiikalle. **Toimeen maankäyttösektorin nielun vahvistamiseksi on tartuttava viivytyksettä.**
5. Päästöjä täytyy vähentää kustannustehokkaasti, teknologianeutraalisti ja kaikilla sektoreilla. **LULUCF-sektorin nieluvajeen kattaminen taakanjakosektorilla ei ole kansantalouden kokonaisedun kannalta perusteltua.**

Vihreiden investointien dataikkuna:

www.ek.fi/dataikkuna

